

ikke unaturligt, at Fæsteren faaer et Bederlag af 4 pCt. af Erstatningssummen, men her er der Tale om Foranstaltninger, der strax maa træffes paa Grund af Noget, der medfører Hegns Borttagelse, og det er altsaa et ganske andet Forhold. Og naar den ærede Minister sagde, at det var uretfærdigt, at naar Eieren ikke tilkjendtes Erstatning, fordi Leddet ikke kjendtes at have være berettiget, der saa dog var en Forpligtelse for ham overfor Brugereren til at afhjælpe de Mangler, som fremkom ved Leddets Borttagelse, saa skal jeg bemærke, at det er ingenlunde synonymt, hvad den ærede Minister betragtede som eenstydigt, nemlig at Erstatning ikke tilkjendes, og at Leddet ikke kendes berettiget, thi Leddet kan meget godt have været berettiget til at staae der tidligere og desuagtet nu kunne fordres borttaget uden Erstatning. Man har tilladt Leddet at staae paa Veien, saalænge man fandt, at det kunde gaae an for Samsærseleens Skyld; men nu kommer der en Lov, som siger: Vi kunne ikke længere have disse Ledde staaende paa Veiene, og saaledes kan et Led meget godt tidligere have været berettiget, fordi det nu bliver uberettiget. Men naar nu et saadant Led skal borttages, saa opstaaer det Spørgsmaal: Hvem skal træffe de nødvendige Foranstaltninger? Og da er det, at Udvalget mener, at der maa have Regler; og naar den ærede Minister siger, at det vil være tvivlsomt, om Brugereren skal afstaae Jord dertil, da forekommer dette mig ikke tvivlsomt; naar Brugereren forlanger et Hegn opsat, saa maa han afstaae den dertil fornødne Jord, det er jo ifølge hans Forlangende, at det opsettes. Og naar det endelig siges: Hvem skal afgjøre, hvilke Foranstaltninger der ere „nødvendige“, saa vil jeg dertil svare, at det maa først og fremmest beroe paa en Overenskomst imellem Vedkommende, og, hvis dette ikke slaaer til, saa seer jeg ikke rettere, end at Landvæsenscommissionen maa træffe Afgjørelsen. Mig forekommer det, at Udvalgets Forslag ingen Betænkelighed vil have, og jeg finder det i alt Fald langt at foretrække for det af den ærede Minister stillede Forslag under Nr. 29, hvorved der forekommer mig at ville komme en fuldstændig

Uklarhed frem om, hvorledes Forholdet imellem Eier og Bruger skal være.

Indenrigsministeren: Jeg nævnte udtrykkeligt, at i Fernbaneloven findes der en Bestemmelse om, at Fæsteren skal have 4 pCt., og at denne Bestemmelse i Praxis er gjort anvendelig med Hensyn til Expropriation til Veie, men derudover findes der Intet. Den ærede Ordfører syntes at antage, at der kunde findes berettigede Ledde, for hvis Borttagelse der dog ikke kunde kræves Erstatning. Jeg skal ikke nærmere gaae ind paa dette Spørgsmaal, men saameget er klart for mig, at Udvalgets Forslag vil hjemle Jordbrugereren Erstatning af Jordseieren for et fuldstændig uberettiget Led, og dette seer jeg ikke paa nogen Maade lader sig forsvare. For Borttagelsen af et Led, som Jordbrugereren maastee har sat i det samme Aar, eller Aaret forud, uden nogen Ret dertil, vilde han kunne tvinge Jordseieren til at give Erstatning efter Udvalgets Forslag; dette forekommer mig virkelig at være en saa ligefrem Ubillighed, at jeg ikke forstaaer, hvorledes det ærede Thing skulde kunne gaae ind derpaa. Den ærede Ordfører meente, at Spørgsmaalet om, hvem der skal afgive Jord til det nye Hegn, fulgte af sig selv. Den ærede Ordfører kan dog ikke være uvidende om, at man vel kan opføre Hegn, som kun have $\frac{1}{2}$ Alens Brede, men at man ogsaa kan opføre Hegn, der have 12 Alens Brede. Det kunde altsaa være muligt, at Jordbrugereren vel vilde fordre Hegnet, men ingenlunde vilde afstaae den Jord, som udfordres dertil. — Naar den ærede Ordfører bemærkede, at Endringsforslaget under Nr. 29 vilde virke meningsforstyrrende — saaledes opfattede jeg ham idetmindste —, da skal jeg henvise ham til, at Loven af 1793 har usigtigt de samme Ord, og at de have været oplysende for Folk og ingen Meningsforstyrrelse afstedkommet i de 70 Aar, denne Lov har været anvendt. Den ærede Ordfører ansøgte rigtignok, at her ikke var Tale om Expropriation, men, hvad der ikke maa oversees, er, at det væsentlige Element i Fernbane- og Veie-Expropriationen netop er Eiendommens øvrige Bestadigelse og ikke saameget Afstaaelsen